

10 gr.

ABC

10 gr.

NOWINY CODZIENNE

Nr. 204 A

Warszawa, środa 13 lipca 1938 r.

Rok XIII

Żydzi zamordowali imana meczetu

Zbrodnicze prowokowanie uczuć ludności arabskiej
Palestyna w ogniu

LONDYN, 12.7. Niepokoje w Palestynie pociągnęły za sobą w poniedziałek 12-tu zabitych i przeszło 20-tu rannych.

W Nablus rzucono pod brytyjski samochód ciężarowy granat ręczny, który zranił trzech pasażerów samochodu. W Nazarecie doszło do regularnej walki, w czasie której 3 Arabowie oraz 1 Żyd członek żydowskiej policji pomocniczej, zostali zabici.

Poza tym 8-ch Anglików, w tym jeden kapitan, odniosło rany.

JEROZOLIMA, 12. 7. Sejk Abindurel Kathis, Iman meczetu Dmara, został dziś rano zamordowany kilku strzałami. Morderstwo to wywołało wielkie wzburzenie w kołach arabskich.

Sytuacja w północnej Palestynie jest nadal bardzo poważna. Krążą pogłoski o zburzeniu kolonii żydowskiej Masha, położonej na północy Palestyny, i o wymordowaniu osadników.

Ponieważ w głównym żydowskim szpitalu w Haifie wszystkie miejsca są zajęte, zarekwirowana została sąsiednia szkoła, w której ustawiono łóżka dla rannych. W Haifie porządek utrzymują wspólnie wojsko, marynarka i policja. Policja aresztowała wielu Arabów, podejrzanych o branie udziału w niedawnych rozruchach. Wśród ofiar zamachów znajduje się przemysłowiec żydowski Tobiasz — obywatel angielski, którego tłum Arabów wyciągnął z

samochodu i zasztytował. Angielskie oddziały, wchodzące w skład pierwszego pułku gwardii irlandzkiej, przybyły z Egiptu, celem wzmocnienia garnizonu.

Przedstawiciele chrześcijańskich kościołów w Haifie zwrócili się do wysokiego komisarza Wielkiej Brytanii z prośbą o ochronę dla wiernych.

JEROZOLIMA, 12. 7. W starej dzielnicy miasta został zastrzelony Arab, którego podejrzewano o utrzymywanie stosunków z policją.

KONFERENCJA PAŃSTW ARABSKICH

KAIR, 12. 7. Przewódca egipskiego ruchu na rzecz Arabów palestyńskich Alluba Pasza zwró

cił się do emira Transjordanii i rządów Syrii i Iraku z projektem zwołania konferencji państw arabskich. Wszystkie trzy państwa zaproszenie przyjęły. Konferencja zbierze się prawdopodobnie w październiku.

PO AMBICJACH CYWILIZACYJNYCH POZNAJE SIĘ
ZDOLNOŚĆ ODRADZANIA SIĘ NARODU.

Zygmunt Wasilewski: O życiu i katastrofach cywilizacji narodowej.

Nic dobrego nie wróżą Tajemnicze roboty na Dalekim Wschodzie

W dobrze poinformowanych kołach moskiewskich, mówi się o tajemniczych robotach, prowadzonych w przyspieszonym tempie na Dalekim Wschodzie.

Te same koła, jak i sfery dyplomatyczne Moskwy, przewidują, że w najbliższych miesiącach należy się liczyć z bardziej energicznymi posunięciami sowieckimi, pozostającymi w związku z umową sowiecko - chińską, zawartą przed kilku tygodniami w Moskwie.

Posunięcia te ograniczyłyby się narazie do demonstracji wojskowych na pograniczu Mandżukuo i północnych Chin, które znajdują się obecnie w ręku Japończyków.

Wielokrotny milioner Heck dyktator Dessauskiego koncernu gazowego skazany za „zdradę gospodarczą na rzecz Polski“

KATOWICE, 12. 7. W Niemczech odbył się ostatnio przemilczany przez niemal całą prasę Rzeszy proces o przestępstwa dewizowe przeciwko jednemu z czołowych przywódców przemysłu

niemieckiego, radcy budowlanego Heck'owi, który jako urodzony w miejscowości Rheydt w Nadrenii, jest — jak to się u nas mówi — krajanem ministra dr. Goebbelsa. Heck skazany został

za przestępstwo dewizowe i „zdradę gospodarczą na rzecz Polski“ na 6 i pół roku więzienia. Majątek Hecka szacowany jest w Niemczech na 40 milionów marek, choć sądząc z ubioru, jaki Heck stale nosił, można go było brać za żebraka. Heck stał na czele niemieckiego koncernu gazowego — „Deutsche Kontinentale Gasgesellschaft, Dessau“, który był właścicielem warszawskiej gazowni, a także i właścicielem pakietu większości „Gazowni Górnośląskiej“ S. A., które to zakłady zaopatrują m. in. w gaz i miasto Katowice. Heck sprzedał cały posiadany pakiet pewnemu holenderskiemu towarzystwu holdingowemu, w którym udział miał jego brat, a następnie pakiet ten przeszedł do Polski (Falter?). To było głównym punktem oskarżenia i obecnego sąsiedztwa.

W KARTUZACH

można zaprenumerować „ABC“ przy ul. Pilsudskiego 8.

Jak uczą żydów?

Masowe aresztowania na Śląsku Opolskim

KATOWICE, 12. 7. Przed niedawnym czasem donieśliśmy o nowej fali aresztowań żydów na Śląsku Opolskim. Aresztowani, w tym sporo inteligencji i zamożnego kupiectwa, zostali wysłani do Turynii i osadzeni w obozie koncentracyjnym dla przeszkolenia państwowego. Przeszkolenie to polega na zapędzeniu wszystkich do intensywnych robót drogowych i innych i bezwzględny posłuch. Jakże warunki są w tym obozie można sobie wyobra-

zić z faktu, że mimo straszliwego rygoru i silnego nadzoru kupiec Wiśniowski z Bytomia próbował ucieczki i został w czasie pościgu zastrzelony. W obozie tym zmarł również kupiec Wiener z Bytomia. W jakich okolicznościach śmierć nastąpiła — niewiadomo.

Bielow rozstrzelany, Budienny aresztowany Czystka w „Politbiurze“

Spodziewana nowa seria procesów i egzekucji

MOSKWA, 12.7. Dowiadujemy się ze źródła miarodajnego, iż Bielow, dowódca wojennego okręgu białoruskiego, został rozstrzelany. Przypomnieć należy, że Bielow objął stanowisko dowódcy wojennego okręgu białoruskiego po rozstrzelaniu wraz z Tuchaczewskim Uborewicz. Był on wysuwany jako kandydat na deputowanego do Najwyższej Rady ZSRR, lecz później kandydatura jego z niewiadomych przyczyn została usunięta.

PARYŻ, 12.7. „Matin“ donosi, że w Moskwie krąży pogłoska o aresztowaniu marszałka Budiennego. Dziennik przypomina, że w kwietniu r. b. Budienny opuścił stanowisko generalnego inspektora czerwonej armii, ale zachował dowództwo okręgu wojskowego moskiewskiego. Wraz z Budiennym miał zostać aresztowany jego szef sztabu, Zaporozec. Oczekują tu wszyscy nowej serii wielkich procesów politycznych i egzekucji b. dygnitarzy.

Czystka w Politbiurze

PARYŻ, 12. 7. „Petit Journal“ donosi o usunięciu wiceprezyden-

ta rady komisarzy ludowych ZSRR Czubara. Dziennik przypuszcza, że ustąpienie komisarza Czubara posiada charakter ostateczny. Wnioskując z faktu, że w maju zniknął również Kosior „Petit Journal“ stwierdza, że czystka objęła obecnie Politbiuro.

Rozbity samolot i szkielety Czy szczątki „Quatrovientos“

MEKSYK, 12. 7. W rejonie Cerro Clorines w stanie Mexico tubylcy odnaleźli szczątki samolotu, w którym znajdowały się 2 szkielety ludzkie. Przypuszczają, że chodzi tu o samolot hispań-

ski „Quatrovientos“, pilotowany przez Barbera Collara i zaginiony 20 czerwca 1933 r. Jutro wyruszy specjalna ekspedycja, by ustalić pochodzenie odkrytego samolotu.

Skala

Znamieniem lat powojennych w życiu narodów, stała się gwałtowna przebudowa ustrojów społecznych, wzrost potęgi lub upadek poszczególnych narodów i państw. Pomiędzy Rosję, mamy trzy przykłady na dużą skalę w Europie: Włochy, Niemcy i Francję. Szybki wzrost dwóch pierwszych i niemniej szybki upadek Francji, to najbardziej charakterystyczne momenty historii lat ostatnich.

Włochy i Niemcy przebudowały swój ustroj, a wciągawszy do pracy nad budową potęgi państwa cały naród, osiągnęły imponujące wyniki, zarówno w gospodarce wewnętrznej, jak i w zdobyciach wewnętrznych. Bez wzmocnienia wewnętrznego, bez podniesienia przężności społeczeństwa, bez rozbudowy armii, opartej o przemysł dobrze zorganizowany, idący po linii interesów swego państwa, nie byłoby ani zwycięskiej wojny abisyńskiej, ani przyłączenia Austrii do Niemiec. Choć oba ustroje nie nadają się do prze-

niesienia w warunki polskie, jak o tym marzą nasi rodzeni totaliści, w warunkach miejscowych dają one wspaniałe efekty.

Spółczeństwa obu krajów zostały nastawione na pracę, której celem jest zajęcie przez ich państwa poczesnego miejsca w świecie. Efekt ten osiągnęły Niemcy z państwa, złamanego klęską w wojnie światowej, rozdartego wewnętrzny mi sporami partyjnymi, Włochy z państwa lazzaronów i że braków, stały się jednymi z największych mocarstw świata.

A obok tego widzimy Francję, przeżartą zarazą komunistyczną, opanowaną i rządzoną przez wrogię kulturze łacińskiej czynniki, trzymającą się na powierzchni tylko mocą tradycji mocarstwowej i dzięki specyficznemu charakterowi swego społeczeństwa o bardzo wysokiej kulturze społecznej; Francja zagrożona jest stałą katastrofą. Są tam już początki fali odrodzenia, lecz są one jeszcze i dla społeczeństwa francuskiego trudne do przy-

jęcia, gdyż oparte na totalistycznych wzorach obcych. Tak się przedstawiają trzy państwa kontynentu europejskiego, na które w chwili obecnej są zwrócone oczy całego świata.

A w najbliższym sąsiedztwie wciąż jeszcze rosnących w potęgę Niemiec, w Polsce, odbywa się w chwili obecnej gra o wielką stawkę. Czy mamy mieć płoty drewniane, mury czy z siatki? To jest zagadnienie pasjonujące w chwili obecnej całe społeczeństwo polskie.

Podczas gdy inni obracają cały swój wysiłek na budowę przemysłu, rozbudowę potęgi militarnej, ekspansję terytorialną i ideową, my marnujemy wysiłki w drobnych sprawach dnia codziennego. Zamiast porwania społeczeństwa do czynu rzuceniem wielkiej idei, usiłujemy konsolidować społeczeństwo w myśl pustych frazesów i hasła, które z dnia na dzień zmieniają swą wartość wewnętrzną. Cóż z tego, że w pewnych wypadkach

zdobywamy się na oderwane wysiłki, być może imponujące, jak choćby budowa COP, lecz w skali swej, jakże małe w porównaniu do całości potrzeb Polski!

Zagadnienia w rodzaju budowy ubikacji wiejskich, malowania i burzenia plotów wiejskich, przesłania nam stojące przed nami zadania radykalnej przebudowy społecznej, dania warunków ludzkiego życia tym wszystkim Polakom, którzy dziś pracy otrzymać nie mogą, podniesienia i upadku wsi polskiej, cementowania społeczeństwa tam, gdzie wroga nam propaganda usiłuje rozbijać to, co zbudowaliśmy krwią polską przelewana. Zadań do spełnienia nam nie brak, lecz aby je spełnić potrzebny jest ogień idei, potrzebna wiara w nią, że zaś zimna kalkulacja polityka. A przede wszystkim potrzebna żądza służby narodowi, niechęć rządzenia i zaszczytów.

W. M.

Według twierdzeń, pochodzących z dobrze poinformowanych kół przemysłowych, Hecka zgubiło głównie współzawodnictwo z możnowładcą niemieckiego przemysłu, Thyssenem. Szczegóły procesu oczywiście nie są znane i prawdopodobnie nigdy znane nie będą. Wiadomo jest jedynie, że głównym zarzutem był fakt wyzbycia się przez Hecka tytułu własności pakietu większości „Gazowni Górnośląskiej“ S. A. w Wielkich Hajdukach. Heck był powagą w dziedzinie gazownictwa i w kołach fachowych i przemysłowych w Polsce miał wielu przyjaciół.

W rzeczywiste popelnienie wykroczenia, za które skazano Hecka, nikt nie wierzy.

Sprawa Rzepki znów w apelacji

Wkrótce na wokandzie sądu apelacyjnego znajdzie się sensacyjna sprawa, powracająca z Sądu Najwyższego, w której oskarżonym jest intendent Drukarni Wojskowej — Rzepko.

Rzepko w swoim czasie będąc intendentem drukarni, poczynił malwersacje na około 100.000 zł., za które kupił na imię żony pałacyk na Żoliborzu i prowadził rozrzutny tryb życia.

Delegacja litewska przybyła do Warszawy

W dn. 12 b.m. przybyła do Warszawy delegacja litewska w składzie następującym: dyrektor departamentu handlowego MSZ Norkaitis, dyrektor litewskiego banku emisyjnego Rimka i radca Jurgunas. Delegacja litewska prze prowadzi rozmowy na temat modus vivendi gospodarczego pomiędzy Polską a Litwą.

Burze

Przewidywany przebieg pogody w dniu 13 bm.
Pogoda o zachmurzeniu zmienił się przeważnie dużym, z przelotnymi deszczami i skłonnością do burz. Temperatury w ciągu dnia do 20 st. u mierzonych wiatry zachodnie.

Z papierkami w zębach gonią po urzędach Przemysł i handel w poczekalni

Sprawami przemysłu i handlu zajmujemy się niezbyt często, ale warto przyjrzeć się trochę ciekawostkom z tego terenu. Na przykład, czy wiesz, że fabrykant, który sprowadza jakiś surowiec, aby gotowy produkt wyeksportować, za granicę i w ten sposób zdobyć upragnione dewizy, musi przejść przez... Policję?

GONITWA ZA PAPIERKAMI

Aby uzyskać pozwolenie przywozu, należy złożyć podane do Izby przemysłowej, przez tę Izbę do Komisji przywózowej Rady Handlu Zagranicznego. Instytucja ta zasięga opinii Wydziału Handlu Zagranicznego Ministerstwa Przemysłu i Handlu, który nie zawsze jest kompetentny, radzi się więc Departamentu Przemysłowego, czasem Wydziału hutniczego, czasem sprawa idzie jeszcze do uzgodnienia z Komisją Obrótowi Towarowemu, a czasem jeszcze ma coś do powiedzenia Biuro Wojskowe Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Jednocześnie fabrykant musi się starać o dewizy, składa więc wniosek przez bank dewizowy do Komisji Dewizowej, która zapytuje o opinie delegata Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Poza tym istnieje Wydział Dewizowy Ministerstwa Skarbu, poza tym — jeżeli chodzi o kraj, z którym Polska ma umowę rozrachunkową — trzeba jeszcze sprawę przeprowadzić przez Polski Instytut Rozrachunkowy, lub w niektórych wypadkach przez Polskie Towarzystwo Kompensacyjne. Nareszcie fabrykant jest w posiadaniu upragnionych papierków i teraz wyprodukował towar, który ma być sprzedany za granicę.

BIEG Z PRZESZKODAMI

Zaczyna się: Czy aby towar jest na świecie? O tym decyduje sam rząd gospodarczy, poza tym różne komisje, poza tym wydział traktatów, poza tym Instytut Ekspertowy, poza tym świadectwo rozrachunkowe trzeba wyrobić sobie w Polskim Instytucie Rozrachunkowym, poza tym trzeba przekazać Departament Handlowy, uzgodnić z polityką Departamentu przemysłowego, poddać się kontroli odprawienia dewiz, a potem, gdy się już to wszystko ma poza sobą, wtedy okazuje się, że kupiec zagraniczny nie miał czasu czekać i kupił sobie gdzieś indziej, gdzie handel jest handlem, a nie biegiem z przeszkodami.

DOBROWOLNY PRZYMUS

Ludziska się dziwią, dlaczego nasz eksport się kurczy. Bo skomplikowaliśmy sobie procedurę nadzoru i kontroli, planowania i zbawiania handlu, utrudniając w praktyce wszelkie poczynania eksportowe. Przecież wymienione instytucje nie decydują jednoosobowo, lecz kolegią, a ich ilość wyklucza jaką taką sprawność. W spletanym systemie nie orientuje się już nikt. Zapytacie jakiegokolwiek handlowca, pociągnął Polaki Instytut Rozrachunkowy, gdy istniał Zahan, bez tego PIR-u i byłoby jakoś lepiej. Zapytacie, co robi Związek taki, a takiego przemysłu. Myślicie może, że związki są dobrowolną formą organizacji przemysłowców? Gdzie tam. Wola się takich panów do urzędu i każe się im zorganizować. A co do dyrektora takiego związku, no to państwo sami rozumiecie, że osoba, która musi być mile widziana przez dany urząd, bo inaczej pociągnąłby ją.

FABRYKA WARIATÓW

Zośliwi twierdzą, że pociągnąłby niektórych instytucje, aby pewne grono osób miało posady. Życie wola wielkim głosem o stworzenie jakiegoś Funduszu Ludzi Ustosunkowanych i Potrzebujących Zasiłków. Na taki fundusz na pewno cały przemysł i handel w Polsce złoży się, byle się pozbyć nadbudówek życia gospodarczego, „dobrowolnych” związków i komi-

sji od wszelkich spraw, które przez trzymają sprawy. Jeżeli przemysłowiec wie, że import surowca, eksport fabrykatu, związane z tym sprawy dewizowe ma omówić z jednym fachowym wydziałem w Ministerstwie, to podda się kontroli, zakupi surowiec tam, gdzie polityce państwowej jest najwygodniej, bo co mu to szkodzi. Ustali z tą samą komórką, którą zna i która jego zna, sprawę ceny wewnętrznej, sprawy ewentualnej pomocy eksportowej i w ten sposób stworzy się współpraca szybka i wydajna. Ale tak jak jest — przemysłowiec lata, jak oszalały, od wydziału do wydziału, od jednego czynnika samorządu gospodarczego

do innego, od jednej komisji do innej, szaleje, wydaje pieniądze i w efekcie eksportuje coraz mniej, bo „nerwy nie wytrzymały”.

KONTROLA CZY NADBUDÓWKI?

Minister, który by zastrzył kontrolę, ale uprosił procedurę, zyskałby wdzięczność całego przemysłu, który dziś biegnie korytarzami ministerstw i czeka decyzji, pożytecznej lub negatywnej, ale decyzji. Życie wielkim głosem woła o Ministerstwo Gospodarki Narodowej z wiceministerami rolnictwa, przemysłu, z jednolitym biurem handlu zagranicznego, bez

tych wszystkich tragicznych nadbudówek nikomu do niczego nie potrzebnych. Obecnie bowiem odbywa się walka o kompetencje i walka o zasiadanie w komisjach. Czym ich więcej, tym lepiej, darmo się przecież nie zasiada.

O WSZECHSTRONNYM CZŁOWIEKU

Teraz jest moda na surowce. Zajmują się tym zagadnieniem różne komisje i wojskowe i cywilne, podobno ma powstać jakieś Biuro Surowców przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu, pracujący nad tym w Departamencie Ogólnym, w departamencie Przemysłowym, w Hutniczym, po-

za tym powstała TIS-a (Towarzystwo Importu Surowców) z pułkownikiem Kowalewskim, byłym szefem Ozone na czele... pociąg... te go nikt nie wie. Pułkownik Kowalewski jest dzielnym żołnierzem, ma wiele zalet, ale przez całe życie nie miał nic do czynienia z surowcami. Ostatnio był w Stanach Zjednoczonych. Towarzyszył mu osławiony z ilości prezesur i z zasiadania w radach nadzorczych adwokat Chmielewski z Katowic, ożeniony z panią de domo Choraży. Bardzo ciekawy pan, naprawiać reklamujący się przyjaźnią z wojewodą Grażyńskim, pilnie szukający stosunków z decydującymi czynnikami wojskowymi. Z tym

panem, skoro się o nim zgadzało, jest coś nie w porządku, bo jest on głównym aranżerem spraw księcia von Pless i jako taki ma wpływ na sprzedaż węgla Elektrycznego, gdzie jest prezesem rady, Elektro znów sprzedaje swoje wyroby Wspólnocie Interesów, pan adwokat Chmielewski jest radcą prawnym Wspólnoty Interesów. Pless ma sprawy w konwencji węglowej, pan adwokat Chmielewski otrzymuje do prowadzenia sprawy od dyrektora tejże konwencji inż. Cybulskiego. Nie chce my nic złego powiedzieć o tym wszechstronnym człowieku, ale czy jest w ogóle w ludzkiej mocy być wobec tych wszystkich firm w porządku? Mocno wątpliwe.

STRACH POMYSŁEĆ

Zapytacie się państwo, co za krety siedzą w tych przedsiębiorstwach, że się na to godzą. Niekoniecznie krety, niekoniecznie, ale po prostu ludzie, którzy nie mogą sobie pozwolić na walkę z pupilem pana wojewody. Wojewoda da ślaski, to nie byle kto, to jest aż sam Grażyński, a z Grażyńskim liczyć się trzeba, inaczej niebezpiecznie.

Pan adwokat Chmielewski, ożeniony z panią de domo Choraży z nieznanego adwokata stał się potęgą. Sam nigdy nie pracował w przemyśle, pojęcia o nim nie ma, ale tu prezesura, tam radcoswo, tu zasiadanie w radzie i... uważaj, bo powiem Grażyńskiemu. Co by się stało z panem adwokatem Chmielewskim, gdyby Grażyński przestał istnieć, poprosi strach pomyśleć.

IDA NA BÓJ

Paryska „centrala „Ligi Obrony Praw Człowieka” ogłasza plemienny manifest do całej ludzkości, w którym oświadcza, że „jest elementarnym obowiązkiem państw cywilizowanych dostarczyć broni ludowi hiszpańskiemu”. Pod manifestem figurują następujący „obrońcy człowieka”: Basch, E. Kahn, O.-R. Bloch, S.-C. Kahn, Betty Brunschwig, Braun, L. Brunschwig, Weiskopf, Hadamar, Hersant, J.-R. Bloch, R. Bloch, G. Boris, Halbwaks, Rosenmark, Bougouen, Zyromski.

Radzimy Lidze, aby na czerwoną front hiszpański wysłała największych bojowników Izraela, mianowicie parę kompanii rzekaków, uzbrojonych rytualnie.

Konserwatysty pod pręgierzem Wierzgają z młodzieńczym temperamentem Czego nie lubi p. Niedziałkowski?

(g) P. M. Niedziałkowski wystąpił w „Robotniku” w dłuższym artykule pt. „Dzieje grzechu myśli konserwatywnej”. Zaczyna od zarzucenia jej trójlojalizmu w obronie naszej niewoli. Zarzut oczywiście słuszny, przy czym p. Niedziałkowski uznaje, że w tym zakresie konserwatyści byli konsekwentni i logiczni.

Natomiast w okresie, poprzedzającym bezpośrednio wojnę światową, konserwatyści — zdaniem publicysty socjalistycznego — nie umieli przewidzieć wybuchu wojny światowej, co przewidywała zarówno PPS, jak i narodowa demokracja. Znowu zupełna prawda.

Dziwniej brzmi w ustach przywódcy PPS zarzut pod adresem konserwatystów, że nie przewidzieli zagłady Austrii. Jeżeli bowiem mowa o historii obcego ruchu, to nie wolno zapominać o dziejach własnego. Któż to, jak nie śp. Daszyński składał jeszcze w r. 1917 najlojalniejsze oświadczenia w austriackiej Izbie Posłów wobec dynastii Habsburgów i domagał się wprowadzenia arcyksięcia Karola Stefana z Żywca na tron polski?

Omówiwszy całą filoniemiecką osłałość konserwatystów w końcowej fazie wojny światowej, p. Niedziałkowski stwierdza:

Z punktu widzenia polskiej polityki narodowej cała ówczesna epopeja konserwatywna — „aktywistyczna” — wygląda w świetle dokumentów i materiałów pamiętnikarskich, o których wspominałem, jako przykład klasycznej naiwności bez granic, wręcz nieprawdopodobnego braku informacji, gdy się zważy, że ci ludzie chcieli uchodzić za mężów stanu, i lekkomyślności doprawdy karygodnej.

Następnie p. Niedziałkowski omawia politykę konserwatywną w Polsce niepodległej.

Wychnęli na powierzchnię po Nieświeżu, kiedy to p. Stanisław Mackiewicz odprawił swój wstępny — że tak powiem — taniec triumfalny, taniec, który poprzedzał wiele następnych.

Gdy p. Sławek tworzył BBWR i konstytucję, konserwatyści szli

z nim. P. Sławek (niezależnie od wykonania) postawił kwestię mniej więcej tak:

1) dość „partijnictwa”, dość „ideologii”, dość „doktryn”, chodzi tylko o oprzywiezanie do Państwa;
2) połączymy więc w jednej organizacji bezpartyjnej wszystkich obywateli Państwa bez różnicy narodowości rasy i wyznania, — wszystkich tych, którzy chcą współpracować z Rządem systemu.

To też BBWR składał się nie tylko z Polaków. BBWR rozporządzał nie tylko „swoimi” chłopami, „swoimi” robotnikami, „swoimi” ziemianami, ale również „swoimi” żydami, „swoimi” moskalofilami, „swoimi” ukraińcami, „swoimi” Białorusinami i Rosjanami.

Konserwatysty bili brzo i byli bardzo zadowoleni. Jeżeli dobrze pamiętam ks. Janusz Radziwiłł śladywał w czwartym Sejmie stałe tuż obok pewnego sympatycznego rabina.

Raz na wozie, raz pod wozem. P. Sławek znalazł się pod wozem i przyszedł p. Koc.

Adam Koc dokonał raptem, z po niedziałku na wtorek wspaniałego „safto mortale”. Żydzi, Ukraińcy, p. józefowski, Białorusini, Rosjanie wylecieli na ustronie niby z procy; zjawia się doktryna nacjonalistyczna. Zabrzęczały struny antysemitki. P. Piasecki z „Falangi” odbywał nie-

dalekie podróże sanochodowe. P. Rutkowski objął, wprost ze stolika redakcyjnego w „Małym Dzienniku” ojców z Niepokalanowa — rzędy dusz — młodego pokolenia. Obóz „narodowy” rozdzielił burię ze zdumienia. Legioniści i peowicy wytrzeszczyli — zgola słusznie — oczy. P. Sławek odszedł w zacisze domowe.

A konserwatysty?

Konserwatysty bili brawo i byli bardzo zadowoleni.

I znowu p. Koc wpadł pod wóz, a zjawił się gen. Skwarczyński i „Naprawa”. I tutaj — takby logicznie należało sądzić — p. Niedziałkowski znowu wypomina konserwatystom „lojalizm”. Ale nie! Teraz ma im za złe, że wierzą gaję przeciw „Ozonowi” odnowionemu!

Konserwatyzm polski, niby rumak rasowy, chwycił wędzidło w zęby i wierzga niezłomnie w „Ozon” odnowiony wierzga bez pardonu, zaciekle, nienawistnie, ze zgola młodzieńczym temperamentem. O co tam poszło na prawdę? Bóg raczy wiedzieć. „Naprawa” zjawia się na horyzoncie, jako hydra stługowa, wszechobylska, nieuchwytna, przewrotna, połączona związkami nieprawym z maso-nerią.

No, więc co? P. Niedziałkowski zarzuca w całym artykule konser-

watystom służalczość, by im w końcu zarzucić „wierzganinę”? Czyżby odnowiony „Ozon” był dlań aż tak miły, że — zamiast pochwalić konserwatystów za pierwszy w ich dziejach brak lojalizmu, wypomina im młodzieńczy temperament?

Na szczęście na zakończenie szydło wyszło z worka. Oto króciutki ustęp z ogromnego artykułu:

p. Leon Kozłowski, zagarnął ni stąd ni zowąd — obok specjalności właściwej — archeologii — i specjalność dodatkową — tropienie „masonów” po urzędach państwowych, wyrósł wobec tego — w oczach konserwatystów — na męża opatrzościowego.

Spisy bez publikacji nazwisk, niewyraźne aluzje p. Kozłowskiego, opublikowane w „Młodo-konserwatywnej „Polityce”, zmusiły p. Niedziałkowskiego do poświęcenia całej cennej kolumny „Robotnika” konserwatystom. P. Kozłowski nie opublikował przecież żadnego nazwiska z PPS. A mimo to p. Niedziałkowski nie lubi niewyraźnych aluzji i rewelacji, schowanych w kieszeni b. premiera.

„Czerwona Róża” żąda zalegalizowania O. N. R.

Miesięcznik „Czerwona Róża”, wydawany przez p. Witolda Iphorskiego — Lenkiewicza wystąpił z postulatem zalegalizowania ONR, pisząc:

Jedną z konsekwencji zrealizowania projektu Narodowego Bloku wyborczego musiałoby być zalegalizowanie b. Obozu Narodowo-Radykalnego. Trudno bowiem byłoby uzasadnić dlaczego jedno z narodowych ugrupowań, skupiające przeważnie gorącą patriotyczną młodzież, miało by pozostać poza ramami legalnej działalności politycznej? Trudno jest zrozumieć, dlaczego, np. wiec lub pochód Bundu może odbywać się legalnie i bezpiecznie publicznie, nie zagraża, a odczyt publiczny grupy ABC w Piotrkowie lub Kaliszu temu bezpieczeństwu miałby akurat zagrażać?

Przy rozpatrywaniu kwestii legalizacji ONR-u trzeba zaznaczyć, że chodziłoby tu o spadkobierców ideowych ś. p. Henryka Rosmana („ABC”, „Nowy Ład”).

Następnie p. Iphorski dodaje:

Konsekwencją legalizacji b. O. N. R-u musiałoby być wyrównanie dysproporcji wynikających z odmiennego traktowania jego członków przy przyjmowaniu do służby publicznej. Nie istnieją żadne ob-

jekttywne powody, dla których patriotyczna młodzież o pełnych kwalifikacjach nie miałaby stanąć tłumnie przy warsztatach pracy państwowej. Nie istnieją żadne logiczne dokumenty, którymi można by było usprawiedliwić celowe spychanie tej młodzieży w dziedzinę negacji.

Nie jest też tajemnicą, że aparat państwowy wymaga dzisiaj gwałtownie dopływu świeżych sił. O toż, należy stwierdzić bez ogródek, że rezerwuwar, z którego dzisiaj czerpie się te siły — jest zatrażającym pyłkiem. Cały szereg stanowisk jest dzisiaj obsadzany z musu przez dyplomowane przeciętne lub nawet zwykłych niedouczonek i pospolitych pętków. Dlaczegoż by więc nie sięgnąć do leżącego odłogiem ugoru, gdzie można znaleźć i talenty i indywidualności? Czy osobisty interes na rodowej młodzieży nie byłby tutaj zgodny z interesem Państwa?

Rzecz prosta, młodzież ta, dopuszczona do stanowisk państwowych, starałaby się realizować w życiu swe postulat. Dopuszczona więc, do resortów gospodarczych, dolałaby przypuszczalnie starań, ażeby, np. dostawy państwowe nie były oddawane żydom. Być może udałoby się jej dokonać jeszcze większych „rzeczy i pomóc do przeprowadzenia na cztery wiatry fałangi tępych kukł biurokratycznych, będących zmorą i plagą administracji. Ale czy taka cyska nie leżałaby również w interesie Państwa?

Zanim postulat, wysuwany przez p. Iphorskiego, będą mogły być zrealizowane wiele jeszcze musi zajść poważnych zmian w Polsce, wiele obcych agentur trzeba jeszcze będzie zlikwidować w każdym razie notujemy głos „Czerwonej Róży”, tymbardziej

charakterystyczny, że pochodzi z kół zbliżonych do p. Miedzińskiego, który — o ile nam wiadomo — jednym z tych, którzy pracują około rekonstrukcji obozu sanacyjnego, czemu dał choćby wyraz w znanym wywiadzie z wicepremierem Kwiatkowskim.

Całymi dniami nie można grać w bridge'a

Cóż więc rozprosz nudy deszczowych dni na letnisku — jeśli nie „ABC”?

Lecz tylko tym, którzy nie zapomnieli podać w Kantorze ABC

zmiany swego adresu, lub zamówić prenumeratę dodatkową (za zł. 1.45 mies.).

Kantor ABC — Nowy Świat 15 I p., tel. 22450.

Fabrykant zredukował Polaków a przyjął żydów

Grupa bezrobotnych pudełkarszy z Zagłębia donosi nam o oburzającym fakcie popierania żydowskiego przedsiębiorstwa przez fabryki polskie.

Mianowicie żyd w Będzinie Moszek Gdański właściciel fabryki pudełek tekturowych i drukarni zredukował w ubiegłym roku 5 robot-

ników Polaków, przyjmując na ich miejsce 7 żydów.

Pomimo tego właściciele fabryk czekolady, Polacy, zamawiają w żydowskiej fabryce wielkie ilości pudełek i etykietek. M. in. odbiorcami żyda jest znana fabryka czekolady w Katowicach, dwie fabryki w Chorzowie i inne firmy chrześcijańskie.

Powiat łucki otrzymał kredyty na budowę szos

Pow. łucki otrzymał już kredyty na przeprowadzenie planu budowy dróg. Plan ten jest tak obszerny, że przy wykonywaniu przewidzianych robót powinni znaleźć zatrudnienie wszyscy bezrobotni w powiecie.

Z kredytów rządowych przeznaczono na ten cel 1.300.000 zł., z samorządowych 500.000 zł., na szarwarki przypadnie 10.000 zł., razem zatem 1.900.000 zł. Dzięki tym kredytom otworzą się w powiecie po wykonaniu planu nowe możliwości gospodarcze, które dotąd z powodu braku możliwości komunikacyjnych były zamrożone. (r)

Pościg 100 policjantów za dwoma gangsterami

Policja dwóch stanów Ameryki Pn., Indiana i Illinois przez kilka dni staczała walkę z uciekającymi dwoma gangsterami, uzbrojonymi w mitraliezy. Tło awantury było następujące.

ZEPSUTE AUTO

W pobliżu małej wioski Valley City, w Indiana, na bardzo uczęszczanej szosie — dwaj spokojni automobilści zajęci byli naprawianiem motoru swego wozu. W pewnej chwili nadjechał drugi samochód — w którym znajdował się żołnierz amerykański Ray Dickson, ze swoim towarzyszem przejażdżki, reporterem-fotografem R. J. Henninks'em. Widząc dwóch podróżnych, naprawiających motor — zaofiarowali im swą pomoc.

PODSTĘP

W odpowiedzi na to siedzący w zepsutym aucie wyjęli rewolwery. Jak stwierdzono później, byli to poszukiwani przez policję gangsterzy Clarence Easton i jego brat Orell J. Easton — raniąc śmiertelnie czterema kulami żołnierza (fotograf zdołał skoczyć w porę do głębokiego przydrożnego rowu).

Gangsterzy wsiedli natychmiast do zdobytego w ten sposób samochodu, który był w dobrym stanie i ruszyli z miejsca — pełnym gazem.

POŚCIG

Strzały jednak usłyszeli pośród nocy dwaj pomocnicy szeryfa — którzy odbywali swoją codzienną służbę nocną. Policjanci ci zatarasowali gangsterom drogę, chcąc się dowiedzieć, co się właściwie stało. Gangsterzy opowiedzieli im naprędce zmyśloną historię o — strzałach, poczem nagłe rzucili się na nich, obezwładnili ich, związali sznurami i wrzucili do swego samochodu.

Ale fotograf nie tracił czasu na daremnie. Cały podrapany i pokałeczony — wskutek upadku — dotarł do pobliskiego domu, w którym na szczęście znajdował się telefon i w przeciągu 5 minut policja stanu Indiana została zaalarmowana. Jeden z samochodów policyjnych zdołał wkrótce dogonić wóz gangsterów i wtedy rozpoczęła się ożywiona pogon pośród głębokiej nocy...

POD OSŁONĄ KUL I CIEMNOŚCI

Jeden z gangsterów prowadził wóz, podczas gdy drugi osłaniał ucieczkę ogniem z ręcznej mitraliezy.

Niedługo potem jednak oba wozy przekroczyły granicę stanu sąsiedniego i znalazły się w stanie Illinois, którego policja oczywiście przyłączyła się do pościgu.

W pewnym miejscu policja nie miała czasu na zabarykadowanie drogi i rozbiła strzałami obie latarnie w wozie gangsterów, a wóz pedził dalej po ciemku. Policjanci

nie widząc świateł samochodu gangsterów — stracili go w pewnej chwili z oczu.

NOWA OFIARA

Bandyci którym skończyła się tymczasem benzyna, zatrzymali na drodze samochód jakiegoś spokojnego farmera i opanowali go szybko pod grozą rewolwerów. Po tym jednak gangsterzy zapuścili się w sieć dróg, których wszystkie wyjścia były strzeżone przez silne oddziały policji.

WALKA DO ŚMIERCI

Ukrywszy się wreszcie w ja-

kimś hangarze — gangsterzy stoczyli prawdziwą walkę z policją, strzelając ze swoich mitraliej aż do zupełnego wyczerpania amunicji. Wówczas jeden z gangsterów stanął na murze, za którym się ukrywał i krzyknął do policjantów:

— Strzelajcie, prosto w serce! Tak się też stało.

Drugi natomiast z gangsterów zdołał zbiec, lecz oświetlony nagle światłem z reflektorów — padł pod strzałami rewolwerów o kilka zaledwie kroków od hangaru.

Państwo bez wojska i komorników

Prasa szwajcarska interesuje się obecnie niezmiernie księstwem Lichtenstein. Zainteresowanie to wynika wskutek objawianych ostatnio apetytów niemieckich w kierunku tego maleńkiego państewka.

Propaganda hitlerowska czyni tu wyraźne postępy, dążąc do wyrobienia wśród mieszkańców Lichtensteinu pragnienia przyłączenia się do Niemiec. Wiceprezydent Lichtensteinu odwiedza często Berlin.

Według „Le Travail“ — pisma socjalistów szwajcarskich, zajęcie Lichtensteinu godziłoby w Szwajcarię, a Niemcom umożliwiłoby wybudowanie na samej granicy szwajcarskiej swojej fortecy.

Obszar księstwa Lichtensteinu wynosi 159 km. kw. Leży ono między Szwajcarią a Niemcami południowymi i jest w swoim rodzaju zabawnym i oryginalnym zjawiskiem.

Ludność przekracza 10.000, używa niemieckiego języka. Pocztą i telegrafem tego państwa, znajdują się pod zarządem Szwajcarii. Sto-

licą jest Vaduz, liczący 1700 mieszkańców.

Lichtenstein ma niezwykle liczną armię... składa się ona bowiem z jednego żołnierza, zresztą w stanie spoczynku. Jest on „pozostałością“ z korpusu, wysłanego z pomocą Austrii w r. 1868. Władca księstwa Lichtenstein kupił sobie po prostu państewko całe w r. 1719 od hr. Vaduz. Cesarz Karol IV nadał wówczas księciu Lichtenstein tytuł i rangę panującego. Ostatnio 85-letni książę zrezygnował z tronu na rzecz swego siostrzeńca Habsburga.

Państwo Lichtenstein jest może jedynym „krajem płynącym mlekiem i miodem“. Mieszkańcy tego państewka płacą tylko 1 procent rocznie podatku od dochodu, a księstwo ma w ogóle więcej dochodów niż wydatków. Znalazły w nim sobie przytułek miliardowe kapitały z całego świata.

Gerączka złota w Brazylii

Jak donoszą z Limy (w Peru), w ciągu ostatnich dni w rejonie rzeki Marañon, zapanował olbrzymi ruch poszukiwawczy — którzy ciągną karawanami w górę rzeki — gdzie odkryto olbrzymie pokłady złota.

Panuje opinia, że — świeżo odkryte pokłady są sześciokrotnie bogatsze, niż w rejonach Janin i Pataz.

Złoto, dobywane bez trudu z piaszczystego dna — odznacza się gruboziarnistością i jest wysokokaratowe.

Kradzież biżuterii na plaży

NOWY JORK, 11.7. W Southampton na wyspie Long Island złodzieje skradli z kabiny bawiającej na plaży p. Warner, córki b. gubernatora Nowego Jorku, Smitha, biżuterię wartości powyżej 15 tys. dolarów.

Kobiety bez przywilejów Palta bez wieszaków

Co kraj — to obyczaj, mówi przysłowie. Istotnie, jeżeli porównamy zwyczaje narodów, mieszkających nawet w bezpośrednim sąsiedztwie, to stwierdzimy tyle różnic wręcz paradoksalnych, że nie możemy oprzeć się zdziwieniu, jak dwa kulturalne narody, żyjące obok siebie, mogą tak dalece od siebie różnić się.

DOM NIEDOSTĘPNY

Oto np. kilka przykładów z życia francuskiego. Weźmy chociażby gościnność. U nas zaproszenie kogokolwiek do siebie na obiad, to rzecz zupełnie naturalna. Nie robimy w tym żadnych różnic między cudzoziemcem, a rodakiem. Inaczej jest we Francji. Przeciwny Francuz, pragnąc zademonstrować wobec cudzoziemca swą przyjaźń, prosi go o chętnie do swego biura. Jeżeli na obiad to do restauracji, ale broń Boże nie do domu. Trzeba już sytuacji wręcz wyjątkowej, ażeby być zaproszonym przez Francuza do jego domu i przedstawionym jego żonie. Ognisko domowe przeciwnego Francuza — to miejsce niedostępne dla obcych.

To odseparowanie się rodzin francuskich od całego świata idzie tak daleko, że nawet krewni składają wizyty tylko na specjalne zaproszenie, chyba, że się jest uważanym za kogoś bardzo bliskiego, a wtedy pan domu nie krępuje się takiego gościa i przyjmuje go nawet w szlafroku lub pidżamie.

PUNKTUALNOŚĆ W KORESPONDENCJI

Jedną z głównych cech grzeczności francuskiej to punktualne odpisywanie na wszystkie listy. Żaden list nie może pozostać bez odpowiedzi. Prawdziwy Francuz potwierdzi odbiór każdej przesyłki, choćby go o to nie proszono. Cudzoziemcy wiedzą dobrze, że przy pisaniu listów po francusku najtrudniej jest napisać zakończenie. „Końcowe formułki grzecznościowe zajmują często więcej miejsca niż treść listu.

KOBIETY BEZ PRZYWILEJÓW

Bardzo ciekawy jest stosunek Francuzów do kobiet. Jak wiadomo, Francja jest jedynym krajem w Europie, gdzie kobieta nie posiada praw wyborczych. Ale również nigdzie kult kobiety w literaturze, sztuce i t. d. nie jest większy niż we Francji. Ale gdyby ktoś chciał szukać śladów tego kultu w życiu prywatnym, ten by się bardzo rozczarował. Mężczyźni nigdy nie ustępują miejsca kobietom w metro czy autobusie, chyba w drodze wyjątku — ustąpią go bardzo starej kobiecie, tak samo zresztą ustąpią go staremu mężczyźnie. W kawiarni czy cukierni mężczyźni

nigdy nie wstają, gdy są przedstawiani kobiecie. Jeżeli wstaną w tym wypadku, to jedynie po to, aby ją przepuścić. Jeżeli kiedyś zbliża się do stołu, przy którym siedzi całe towarzystwo, a zamierza rozmówić się tylko z jedną osobą, to nachyla się do niej i rozmawia z nią po cichu nie zwracając żadnej uwagi na obecnych.

PALTO NA ZIEMIĘ

Do dobrego tonu należy we Francji podawanie ręki kelnerowi lub lokajowi w lokalu, w któ-

rym stale się jada.

Bardzo charakterystyczne zjawisko, to fakt, że Francuz wchodzi do gabinetu lekarza czy dentysty zawsze w palcie. Wieszadło, to rzecz zupełnie we Francji nieznaną. Palto rzuca się na fotel, albo nawet na podłogę. Tym objaśnieniem dziwny fakt, że marynarki i płaszcze, pochodzące z Paryża, nie mają pod kołnierzem wieszadła.

Witając się ze znajomymi, Francuz zawsze najpierw podaje rękę wszystkim mężczyznom, a później kobietom.

Z Opery

Jan Kiepura w „Carmen“

W ubiegły piątek, na deskach Teatru Wielkiego, wobec niezliczonych tłumów zapełniających widownię, Jan Kiepura znowu (jak zwykle zresztą), osiągnął olbrzymi triumf artystyczny.

Tym razem kreował partię Don Joségo w jednej z najbardziej wartościowych, najpiękniejszych i najpopularniejszych oper świata — w „Carmen“ Bizet'a.

Występem tym wzbudził znakomity artysta zrozumiałe zainteresowanie i zaciekawienie. Mimo woli też nasunęło się pytanie, czy Kiepura potrafi tak wspaniale rozwinąć tu swój kunszt śpiewacza i aktorski (partia Don Joségo wymaga przecież silnego, dramatycznego głosu), jak uczynił to w „Tosce“, „Rigoletto“, „Macon“ i t. p., gdzie jego przepiękny liryczny tenor miał swoje właściwe i swobodne ujście?

Otóż, warszawski „debiut“ „chłopaka z Sosnowca“ w „Carmen“ wypadł wręcz nadszperkowanie. Raz jeszcze dał on dowód, iż czuje i rozumie sztukę w jej pojęciu wyższym. W operze tej, stworzył Kiepura najlepszą dramatyczną kreację swego życia. Jego głos, mimo, iż dziś zatracił nieco na blasku (zwłaszcza u „góry“), jego mistrzowska i głęboko wzruszająca gra aktorska, pełna napięcia dramatycznego i niezwykłego wycia się w rolę — elektryzowały słuchaczy.

Nie też dziwnego, że po skończonym przedstawieniu, rozentuzjuszowana publiczność żądała od śpiewaka naddatków.

Na jej usilne prośby, przy akompaniamencie rozklekotanego pianina, odśpiewał Kiepura arję z I-go aktu „Toski“ oraz popularną piosenkę „O solo mio“.

Jedną tylko małążnaczącą uwagę pod adresem tenora. W operze tej, musi koniecznie zachować więcej powagi.

Partię tytułową śpiewała nasza primadonna i... jak inni chcą... urodzona „Carmen“ — p. Wanda Werńska. Nie dość fortunne

portamenta i taniec w II akcie, okupła artystka kreacją, odznaczającą się oryginalnością, wartością, głębią ujęcia i doskonałym opanowaniem. P. Olga Szumska, jako Micaela, zaprezentowała się na ogół wcale dodatnio. Wdzięczna artystka, o miłej powierzchowności i ślicznym głosie; młoda, świeża, musi jeszcze nabrać trochę sprawności i swobody scenicznej, oraz powinna więcej słuchać orkiestry i uważać na kapelmistrza.

Panie: Zofia Tokarzewska (Frasquita) i Helena Terenkowicz (Mercedes) — to inteligentne i sympatyczne śpiewaczki.

Jako torreador Escamillo wystąpił znany powszechnie p. Eug. Mossakowski. Tym razem, zupełnie niepotrzebnie zamienił w niektórych miejscach (np. aria w II-gim akcie) najwyższe dźwięki, na „bohaterskie okrzyki“.

P. Bolesław Bolko, jako porucznik Zuniga — zupełnie na miejscu.

W roli sierżanta Morales — p. Kazimierz Petecki. Artysta o przyjemnej aparycji, operujący, niedużym głosem, wykazał dobre poczucie rytmu, wymowną i jasną dykcję oraz doskonale opanowanie partii.

Wyraźną sylwetkę przemysłowca Dancairo stworzył p. St. Znicz.

Wymienić trzeba również młodego śpiewaka, p. Jerzego Granowskiego, który w epizodycznej roli drugiego przemysłowca Remendacha, wypadł... wcale poprawnie. O le chóry i ich kierownika, p. Kubika, lepiej będzie na razie nie omawiać, o tyle baletowi, a zwłaszcza orkiestrze należą się słowa najwyższego uznania.

Reżysero opracował operę z właściwą sobie starannością, rutyną i znajomością p. Adolf Popławski.

Przy pulpicie kapelmistrzowskim p. Adam Dołycki.

Okłasków i owacji kwiatowych było co niemiara.

Bolesław Lewandowski

ARMIN O. HUBER

68)

LUDZIE I ŻYWOŁOŁY

Popyłość współczesna z Dzikiego Zachodu

Po niefortunnej próbie uruchomieniu normalnego aparatu policyjnego inż. Kościusza zgłasza się na posterunek kanadyjskiej królewskiej policji konnej. Tymczasem banda opryszków, zwerbowana przez dra Czinghwa znajduje się w drodze do ujścia Nass River.

Gospodarz popatrzył na zdziwioną twarz gościa, dostrzegł jego zakłopotanie — które, nawiasem mówiąc, sprawiło mu wyraźną przyjemność — i powiedział:

— Sam zbierałem to wszystko. Już trzydzieści dziewięć lat służę w Królewskiej Konnej. Mam dość ciekawe okazy. Na przykład: to jest maska „Haida“, wyobraża głowę wilka. Wdziewał ją wódz szczeper przy tańcach religijnych; to są narzędzia znachora z plemienia Tsimshian, używano ich do celów leczniczych, a raczej zabiegów chirurgicznych i do kłówania jeńców; tych lanc używali dawniej Indianie szczeper Kwakiutl, ale tylko przy potyczkach na wodzie; to są też maski taneiczne... te się otwierają i w środku, jak pan widzi, jest inna maska. Pochodzą z wysp Vancouver.

— Wspaniałe zbiory! — zawołał Kościuszka.

Oglądał je z żywym zaciekawieniem i żałował, że Loni Jansen tu nie było.

Zapomniał nawet o istotnym celu odwiedzin. Wypytywał gospodarza o znachorów, o wyprawy wojenne, o wielkie połowania i połów ryb.

Oficer Królewskiej Konnej zyczliwie i chętnie udzielał wyjaśnień — zdawało się, że znał historię ludności Kolumbii Brytyjskiej lepiej od niejednego etnologa.

Wreszcie Kościusza ocknął się i przypomniał sobie, co go tu sprowadziło. Zrobiło mu się przykro, gdy pomyślał, że stracił tyle czasu. Przesłał zadawać pytania i poprosił o wysłuchanie jego sprawy.

Nie wiedział, że dotknął słabej strunki gospodarza — pułkownika Królewskiej Konnej Policji Kanadyjskiej, który z osobliwą zyczliwością traktował każdego, kto oświadczył, że jego indyjskie zbiory są wspaniałe.

W rzeczywistości Mac Lennan nie pełnił teraz służby — miał czterotygodniowy urlop, który, jak zwykle, poświęcał całkiem swojemu muzeum.

Jednak wysłuchał bardzo uważnie opowiadania Kościusza. Chwilami potakiwał milcząco, w niektórych momentach potrząsał głową o gesty, silnie przyproszonych ciwiznych włosów lub w zamyśleniu przesunął palcami po ciwiznych, krótko przystrzyżonych włosach. Nie przerwał ani razu, a gdy Kościusza skończył, zapanowało milczenie.

— Znam tę historię z zaporą wodną — odezwał się wreszcie pułkownik Mac Lennan. — Często mi nie daje spać po nocach. Nie chcę pana wtajemniczać w zawile arkana naszego zawodu, powiem krótko, że wypadek z tym Huwai wystarczy, by policja nim się bliżej zajęła. Z drugiej strony mógłbym pana do kogo innego skierować, bo właśnie teraz jestem na urlopie...

— Bardzo mi przykro, panie pułkowniku — zaczął przepraszać Kościusza. — Gdybym wiedział...

— Nic nie szkodzi! — powstrzymał go Mac Lennan. — Zrobię wyjątek. Przerwę urlop i zabiorę się do tej sprawy.

Nie ma pan za co przepraszać, bo o ile się orientuję, w zamachu biorą udział grube ryby ze świata przestępców, a z wyłapania tych asów sam się będę cieszył.

— Tak, panie pułkowniku, te draby używają niezwykle przebiegłych sposobów walki. Wszędzie mają swoich szpiegów, nawet przejmują radiogramy.

— Właśnie dlatego my im przeciwstawimy najprostsze środki — odparł Mac Lennan. — Człowiek walczący podstępem i chytrą, oczekuje tego samego od swoich przeciwników... Aha! Czy pan wie, że Jack Bogey jest aresztowany?

— Bgey? Z Nass River Water power Company? — zawołał zdumiony Kościuszka.

— Tak jest — potwierdził pułkownik Królewskiej Konnej. — Jack Bogey, właściciel Nass River Water Power Company.

— Ale dlaczego? Za co? — zawołał inżynier poruszony głęboko tą wiadomością.

Gospodarz popatrzył na niego z lekkim, ledwo dostrzegalnym uśmiechem.

— Pan jest Polak, prawda? — zapytał i sam sobie odpowiedział skinieniem głowy. — Pan z pewnością nie słyszał nigdy o „Frame-ups“.

— „Frame-ups“? — powtórzył inżynier. — Nie, nie słyszałem.

— Zaraz wytłumaczę, co to znaczy — podjął pułkownik Mac Lennan. — W naszym kraju siłą rządzącą jest wielki kapitał. Kto ma więcej pieniędzy, ten gra pierwsze skrzypce. Rozumie pan?

— O tym wiem dawno, panie pułkowniku.

O. d. n.

Nowe okólniki porządkowe

Nakaz budowy pomników ku czci poległych

W związku z „kampanią porządkową” Minister Spraw Wewnętrznych gen. Sławoj - Składkowski wydał okólnik, wyjaśniający, jak należy interpretować zarządzenia w sprawie przeprowadzenia remontów, mianowicie w razie, gdy komisja nakazała przeprowadzenie szeregu prac, można je wykonywać nie równocześnie, ale w pewnej kolejności, zaczynając od pracy najważniejszej.

Następnie okólnik pozwala na przedłużenie czasu wykonania zmiany istniejących ogrodzeń, w niektórych wypadkach do 5 lat. Prac jednak nie wolno odkładać na następne lata, a należy je rozpocząć częściowo, bezpośrednio po otrzymaniu decyzji władz, przy czym władze będą brały pod uwagę warunki lokalne.

Równocześnie p. premier Sławoj - Składkowski wystosował do

wszystkich wojewodów pismo o kólnie w sprawie uczczenia pamięci poległych w walkach o niepodległość. P. minister spraw wewnętrznych uważa za pożądane, aby wszystkie gminy uczciły poległych za niepodległość przez budowę pomników. Akcja ta powinna objąć wszystkie organizacje społeczne i półwojskowe.

Okólnik podaje zasady, jakimi należy się kierować w zakresie opieki nad grobami poległych i budowy nowych pomników. Jako zasadniczą formę pomnika, okólnik przyjmuje granitowy głaz narzutowy. Min. Składkowski przywiązuje dużą wagę do tej akcji, uważając ją za jedną z form wychowania obywatelskiego.

Przywileje żydów

w Kozienicach

Jeden z Czytelników pisze nam: O tym, że Kozienice to domena żydowska, pisaliśmy już niejednokrotnie na tym miejscu. Coś niecodziennie, choć z ciężkim trudem zrobiło się i u nas, aby bodaj w małej części uniezależnić się od żydów. Niestety — wszelkie poczynania dobrych ludzi

paraliżuje część inteligencji kozienickiej, która siedzi po same uszy w kieszeniach wszelkich handlowców. Tej już nikt nie przekona, że i w Kozienicach może być handel polski. Chytre żydki tutejsze co znacznym szabesgojem sprzedają niekiedy niższe ceny własnych, byle tylko „przywilej” ich do siebie. Naturalnie, że stracie odbijają sobie w dwójnasób na chłopach w czasie tygodniowych targów.

Niestety, walkę utrudnia fakt, że również zarząd miejski należy do żydofiliów. Kozieniczanie spodziewali się, że przynajmniej w chwili przyjazdu na ćwiczenia szkoły podchorążych i otwarcia obozu P. W. otrzymają zamówienia na dostawy kupcy Polacy.

Jednak i tu spotkał ich zawód, gdyż dostawy otrzymali żydzi. Niezależnie od kwaterymistrzów obozu P.W. usprawiedliwiać się będzie, że oferta żydowska była najniższa i że dostawcy Polacy byli „drożsi”. Uwazamy, że kwaterymistrzowie jako fachowcy nie trudno zorientować się w lokalnych cenach. A wiadomo, że nie zawsze cena najniższa jest ceną uczciwą i zarządcy później bywa w jakis „cudowny” sposób wyrównywaną.

„Kosze od Hawelki” i nadpłaty

gospodarka magistratu Krakowa

Czy sprawa dotrze do prokuratora?

Na ostatnim posiedzeniu komisji prawnej krakowskiej rady miejskiej przy złożeniu sprawozdania z obrad specjalnej podkomisji wyszły na jaw charakterystyczne szczegóły, dotyczące się działalności rady miejskiej.

Jak się okazuje, członkowie prezydium m. Krakowa otrzymali dwa razy do roku od dyrekcji Spółki „Caro” tak zwane „kosze od Hawelki”. Wyprawa takiego kosza kosztowała około 300 zł. Pomimo tego, że te dary przypominają wyraźnie łapówki, komisja zrezygnowała z badań, uznając, że takie zwyczaje były nie tylko w Krakowie.

Komisja również zrezygnowała z żądań zwrotu za używanie samochodu dla celów prywatnych, gdyż nie odnalazła się jeszcze lista używających samochodów, chociaż wydatki na auta wyniosły za parę lat 103.000 zł.

W czasie posiedzenia, gdy zażądano od dr. Klimeckiego aby zwrócił nadpłaty, jakie w swoim czasie otrzymał, dr. Klimecki stwierdzając, że ma na myśli prezydenta Kaplickiego, oświadczył:

„Oświadczam więc, iż jestem zdecydowany złożyć wszystkie urzędy miejskie, zabrać cały materiał w sprawie „Caro”, podpisać go i oświadczyć zanieść do prokuratora. Niech już raz bomba pęknie...”

Z 13 punktów, oskarżających o ro-

wne nadużycia Komisja stordedowała wszystkie. Wobec sprzeczności pomiędzy uchwałą o skierowanie sprawy do prokuratora, a nieprzyjęciem żadnych wniosków na ostatnim zebraniu, zostanie na wniosek prez. Kaplickiego zwołane specjalne zebranie dla rozpatrzenia tej sprawy.

Kwasem solnym w twarz

Zajście podczas eksmisji

W poniedziałek około godz. 13-ej w domu nr. 107 przy ul. Czerwikowskiej w mieszkaniu jednego z lokatorów miała odbyć się eksmisja.

Gdy przyszedł na miejsce komornik, w towarzystwie policjanta i gospodarza domu Władysława Bobrowicza lat 49, zam. przy ul. Łuckiej nr. 26, żona lokatora nie chciała opuścić mieszkania, tłumacząc, że mąż jej bezrobotny leży obecnie

w szpitalu i dlatego nalegała na komornem.

Wywiązała się sprzeczka między gospodarzem, a lokatorką, w czasie której ta ostatnia w pewnej chwili chwyciła stojącą na stole szklankę z kwasem solnym i chlusiła nią w oczy Bobrowiczowi. Do poparzonego gospodarza wezwano lekarza pogotowia ratunkowego, który po udzieleniu pomocy, przewiózł go do instytutu oftalmicznego, przy ul. Smolnej nr. 8.

Nieczystości płyną na Elbląskiej otwartym rynsztokiem

Stow. przyjaciół Powązek wystosowało pismo do dyrekcji wodociągów i kanalizacji, w którym prosi o sklerowanie pod ziemię odpływu nieczystości ze stacji biologicznej szkoły powszechnej przy ul. Elbląskiej 51. Obecnie bowiem nieczystości te spływają do ulicznego rynsztoku, zatruwając powietrze w całej dzielnicy do tego stopnia, że

nawet przy obecnych upałach mieszkający zmuszeni są zamykać okna. Natomiast w zimie nieczystości te zamarzają na całej długości ulicy, tworząc lodowisko, które niejednokrotnie narażało przechodniów na upadek, powodujący ogólne potłuczenie, a nawet kalectwa, przeważnie wśród dzieci szkolnej.

Od 15 lipca

Komunikacja lotnicza z Kownem

Ustalony został definitywnie termin „podjęcia normalnej komunikacji lotniczej na linii Warszawa — Wilno — Kowno. Samoloty do Litwy zostaną kursować począwszy od nadchodzącego piątku, dn. 15 b. m. Przewidywany jest odlot samolotów z Warszawy do Wilna o godz. 12-ej, z

Wilna do Kowna o godz. 14-ej, zaś przylot do Kowna o godz. 14 min. 20, tak, że przelot z Polski do Litwy trwać będzie zaledwie 20 minut. W kierunku odwrotnym samoloty z Kowna do Wilna i Warszawy, startować będą o godz. 10-ej rano. Koszt biletu wyniesie 51 zł, 50 gr. Po nawiązaniu komunikacji lotniczej z Litwą, listy doręczane będą w ciągu jednego dnia.

W międzynarodowej komunikacji kolejowej wagonów sypialnych i restauracyjnych na linii Warszawa — Kowno, wprowadzono mieszana obsługę, przy udziale Litwinów. Jeden funkcjonariusz z obsługi litewskiej przypada na każdych dwóch Polaków.

Szybko rozwijająca się komunikacja polsko - litewska zmusza władze kolejowe do wykonania jeszcze w ciągu lata r. b. dworca kolejowego w Zawiasach. Kontrola celna i dewizowa w Landwarowie będzie następnie przeniesiona do Zawias.

Samochód

rozbił furmankę

Na szosie Poznańskiej koło Brwinowa samochód A—PR. 467, prowadzony przez Franciszka Onyszkowa, zam. w Łodzi przy ul. Tkackiej nr. 2, zderzył się z wozem jednokonnym, powożonym przez Stefana Markowskiego. Wskutek zderzenia w samochodzie zostały uszkodzone błotniki i wybite szyby. Wóz zaś wywrócił się, siedzący na nim Markowski na szczęście nie odniósł żadnych obrażeń.

WIADOMOŚCI Z TORU

Łódzkie wyścigi konne

Dzień III. Środa, dnia 13 lipca 1938 r.

GON. 1. Nagr. 1200 zł. Płoty dla 4 l. i st. koni. Dyst. 2800 m: Humor Wroblewski, Saturn Bobiński, Bobrujsk Grabowski, Ignis Macher-skiej, Tęczyń Jackowski.

GON. 2. Handicap. Zi. 2000 dla 3 l. og. i kl. Dyst. 1600 m: Izba Wodziskiego, Estrada Bobiński i Turno.

GON. 3. Nagr. 1500 zł. dla 3 l. i st. og. i kl. Dyst. 1600 m: Jenissiej Mieczkowski, Olimp st. Należ, Mousquetaire Duchnowskiego, Noyeuse Bukowieckiego, Harmattan Dydyńskiego.

GON. 4. Nagr. 800 zł. dla 4 l. i st. og. i kl. Dyst. 1600 m: Moutarde st. Zygmunt. Humor Wroblewski, Etna III Wolkowicz, Florencia II ks. Naurza, Bagheretta Gajewskiego, Perzeus st. Michałowo.

GON. 5. Nagr. 1800 zł. dla 2 l. og. i kl. Dyst. 1100 m: Prestige Kasprzycki, Taran Laskowski, Ars Ochowski, Sig Ben Tuńskiego, Łobuz Litewskiego i Mikke, Anitra Wertans i Sonenberg, Pańczatantra Szwarzstajna.

GON. 6. Nagr. 1800 zł. Handicap dla 4 l. i st. og. i kl. Dystans 2100 m: Cykon 57 kg Schltinginana, Royal Fox 52,5 Wroblewski, Mousquetaire 58 Duchnowskiego, Prokne 56,5 Enderow, Bobrujsk 53 Grabowski, Czarna 53 Bukowieckiego.

GON. 7. Nagr. 1000 zł. dla 3 l. og. i kl. Dyst. 1600 m: Republika st. Wierzbno, Ortolan Falewicz, Laguna st. Iwno, Szlem bez at. Wasowski, Rynggraf II st. Lubicz, Bezdinka Cichowskiego, Erytreia Szaniawskiego, Ramona IV Enderow, Róża st. Konin, Hermosa II bar. Maltanza, Negrita Dydyńskiego.

GON. 8. Nagr. 1200 zł. dla 3 l. i st. og. i kl. Dyst. 2200 m: Ibius st. Wierzbno, Festyn st. Iwno, Dervisz III Bronikowski, Omnesan st. Należ, Katorżnik Brabrowskiej, Sep Bukowskiego, Addis Ababa Bubowski, Lir II Danilczuka, Klucznik bar. Kronenberga.

NASZE TYPY:

- 1) Bobrujsk, Tęczyń.
- 2) Izba.

P.P. Prenumeratorzy

opłacający prenumeratę z premią, a zamieszkujący na prowincji, z wyjątkiem okolic podwarszawskich, otrzymają bezpłatną premię książkową (II tom Nowel Sienkiewicza), wraz z dzisiejszym numerem „ABC”.

Pozostali P.P. Prenumeratorzy, opłacający prenumeratę z premią, otrzymali wymienioną książkę w dniu wczorajszym.

Klinika wewnętrzna U. S. B. usunęła dostawców żydów

WILNO, 11.7. Prof. Januszkiewicz, dyr. kliniki wewnętrznej USB. na za-

radzającą tej kliniki zaangażował p. Miłoszową, która przede wszystkim zerwała z „tradycją” i usunęła wszystkich żydowskich dostawców artykułów spożywczych.

Po dwuletniej gospodarce okazało się, że próba ta wypadła nader pomyślnie. Dostawcy chętniej nie tylko, że dawali lepszy towar, ale po znacznie niższych cenach, co pozwoliło p. Miłoszowej poczynić znaczne oszczędności. Z oszczędności tych zakupiono kilka nowych instalacji i urządzeń leczniczych oraz urządzono nową kaplicę tak, że chorzy mają zapewnioną opiekę religijną i lepsze warunki lecznicze.

Dobrze byłoby, aby za przykładem prof. Januszkiewicza poszli i inni dyrektorowie klinik i przy wyborze zarządzających szukali podobnych p. Miłoszowej. (8)

Wyrok w procesie „Jutra”

Po zamknięciu przewodu sądowego w procesie administratorów „Jutra”, Sendlikowskiego i de Poeka Amenschilda, Sąd Apelacyjny wystąpił głosów stron po czym ogłosił wyrok zatwierdzający wymiar kary pierwszej instancji: 2 lata więzienia w stosunku do Sendlikowskiego i półtora roku w stosunku do Poeka Amenschilda.

Wiadomości gospodarcze

PRZEMYSŁ CUKRU SKROBOWEGO NIE BUDZIE KONCESJONOWANY

Zrzeszenie Producentów Cukru Skrobiowego podjęło w Min. Przemysłu i Handlu staranie o rozszerzenie na przemysł cukru skrobiowego — przemysł koncesyjnego.

Zw. Izb. Przem. Handl. po przeprowadzeniu badań i uzgodnieniu stanowiska izb — wypowiedziało się w tej sprawie negatywnie. Zw. Izb. uważa, że koncesjonowanie przemysłu cukru skrobiowego nie wymaga ani interesu publicznego, ani interesu bezpieczeństwa państwa.

Wprowadzenie przemysłu koncesyjnego w tej gałęzi przemysłu doprowadziłoby do ograniczenia w produkcji cukru skrobiowego wolnej konkurencji przez utrudnienie powstawania nowych przedsiębiorstw — czemu samorząd przemysłowy handlowy jest przeciwny.

WIĘCEJ CUKRU POTRZEBUJĄ PSZCZELARZE

Z woj. kieleckiego donoszą, iż tamtejsi pszczelarze zamierzają wystąpić do odpowiednich władz w sprawie przyznania pszczelarzom wiskowych kontyngentów cukru skażonego dla pszczoł w roku przyszłym. Kontyngenty dotychczasowe były bowiem niewystarczające.

LITWA CHCE SPROWADZAĆ TKANINY MEBLOWE Z POLSKI

Kraje bałtyckie i skandynawskie wykazują ostatnio duże zainteresowanie dla importu z Polski. Przo-

RADIO

ŚRODA
6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają sory”. 6.20 Muzyka. 6.45 Gimnastyka. 7.00 Dziennik. 7.15 Orkiestra Salonowa. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja południowa. 15.15. Wszystkiego do trochu. 15.45 Wiadomości gospodarcze. 16.00 Muzyka lekka. 16.45 Międzynarodowa wystawa lotnicza sanitarna w Luksemburgu. 17.00 Muzyka taneczna. 18.00 Miasto fort. 18.45 „Je lipca”. 19.10 Orkiestra amatorska francuskiej. 19.30 Piosenki. 19.30 Utwory Keteibey’a. 20.40 Dziennik. 20.50 Pogadanka. 20.55 Audycja dla wsi. 21.10 Koncert chopinowski w wykonaniu H. Szostaki. 21.50 Wiadomości sportowe. 22.00 Koncert kameralny. 22.55 Przegląd prasy. 23.00 Ostatnie wiadomości.

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE:
16.45 Międzynarodowa wystawa lotnicza sanitarna w Luksemburgu — odczyt p. pilota dr. A. Flumia.
18.45 Kwadrans poezji francuskiej.
19.30 Utwory Keteibey’a — koncert rozrywkowy.
21.10 Koncert chopinowski Henryka Szostaki.
22.00 Koncert kameralny.

WARSZAWA II
13.00 Orkiestra Barnaby Gezy i chór „Comedian Harmonists”. 14.00 Parę informacji. 14.05 Program. 14.10 Koncert rozrywkowy. 16.00 Wiadomości sportowe. 16.05 Koncert muzyki salonowej. 17.00 Pogadanka. 17.10 Symfoniczna twórczość Bizeta. 18.10 Muzyka lekka. 22.00 Przegląd kulturalny. 22.15 Muzyka lekka.

AUDYCJE KRÓTKOFALOWE
24.00 Dziennik. 01.00 Co słychać w sporcie polskim? 0.15 „Przeglądka instrumentalna”. 0.50 Język Naroc w lecie. 1.00 Melodie Wileńszczyzny. 2.00 „Hej, z góry lada Mazury” — audycja muzyczna. 2.52 Program.

Notowania giełd warszawskich

GIĘŁDA PIENIEŻNA

Dewizy: Holandia 292.55, Bruksela 89.90, Londyn 26.19, Montreal 5.27 i 7/8, Nowy Jork 5.30 i 7/8, Nowy Jork (kabel) 6.31 i 1/8, Paryż 14.69, Paryż 18.43, Sztokholm 135.15, Zurych 121.45.

Pożyczki: 3 proc. prem. inwestycyj. I em. 83.75 — 84.00, II em. 82.50 — 83.00; 3 proc. prem. inwestycyj. serowa I em. 92.75; 4 proc. państw. premiowa dolarowa 42.00; 4 proc. konsolidacyjna (większe) 87.75; 4 proc. konsolidacyjna (drobne) 87.50; 4.5 proc. poz. wewn. państw. 87.50; 5 proc. konwersyjna 71.00.

Listy zastawne: 8 proc. ziemskie dolar. gwar. kupon 12.54, 4.5 proc. ziemskie seria V 65.25 — 65.38; 4.5 proc. Tow. kraj. ziem. we Łwowie 64.50; 5 proc. Warszawy 84.00; 5 proc. Warszawy (1933 r.) 87.25 — 87.50, (drobne) 75.50 — 76.25; 5 proc. Lublina (1933 r.) 64.00; 5 proc. Łodzi (1933 r.) 68.50; 6 proc. oblig. m. Warszawy 6 em. 76.75; 8 proc. poz. szkolna 76.00.

Akcje: B. Polski 126.00 — 127. Warsz. Tow. Fabr. Cukru 36.00 — Węgiel 32.00; Lilpop 80.00; Modrzewów 13.75; Ostrowiec 58.50; Starachowi-

CZWARTEK
6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają sory”. 6.20 Muzyka (płyty). 6.45 Gimnastyka. 7.00 Dziennik. 7.15 Koncert. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja południowa. 15.15 „Moje wakacje”. 15.30 Muzyka lekka. 15.45 Wiadomości gospodarcze. 16.00 Orkiestra rozrywkowa. 16.45 Poznajmy nieprzyjaciela. 17.00 Muzyka taneczna. 18.00 Przegląd wydawnictw. 18.10 „Kosciuszko w Łazienkach”. 18.45 Fragmenty z dramatów muzycznych Wagnera. 19.20 Pogadanka. 19.30 Lekka muzyka francuska. 19.55 „Cabaret artistique”. — Kartki z historii kabaretu francuskiego 18-go i 19-go w. 20.45 Dziennik. 20.55 Pogadanka. 21.00 Dom rodzinny w czasie zimy. 21.10 „Lehar-Kalman” — potpourri operetkowe. 21.50 Wiadomości sportowe. 22.05 Muzyka narodowa z okazji francuskiego święta narodowego. 22.55 Przegląd prasy. 23.00 Ostatnie wiadomości.

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE:
16.45 „Poznajmy nieprzyjaciela” — słuchowisko.
19.30 Lekka muzyka francuska.
19.55 Cabaret artistique.
22.00 Muzyka francuska z okazji francuskiego święta narodowego — Eugenia Umińska i Zygmunt Dygat.

WARSZAWA II
12.00 Koncert rozrywkowy (płyty). 14.00 Parę informacji. 14.05 Program. 14.10 Koncert solistów. 15.00 Wiadomości sportowe. 15.05 Muzyka taneczna. 17.00 Jak spędzić święta? 17.10 Pogadanka. 17.15 Muzyka francuska. 18.20 Życie kulturalne stolicy. 18.35 Muzyka lekka. 22.00 „W stepie Turkestanu”. 22.20 Muzyka lekka.

AUDYCJE KRÓTKOFALOWE:
24.00 Dziennik. 0.10 Pogadanka. 0.15 Krakowiaki i mazurki. 0.50 Co przyniosła poczta z oceanu? 1.00 Koncert chopinowski. 1.50 „Rady Piastów” — pogadanka. 2.00 „Śpiewy historyczne”. 2.52 Program.

GIĘŁDA ZBOŻOWA

Pszenica jednolita 27.25 — 27.75; zbierana 26.75 — 27.25; żyto I st. 21.00 — 21.50; owies I st. 21.50 — 22.25; II st. 19.50 — 20.25; jęczmień 18.00 — 18.25; groch 20.25 — 24.00 — 27.00, Vitoria 30.00 — 31.00, lubin niebieski 16.75 — 17.25, lubin żółty 19.00 — 19.50, wyka jara 21.75 — 22.75; peluska 25.00 — 26.00 rzepak ołim. 45.00 — 46.00; siemie lniane basis 90 procent 53.00 — 54.00; koni-czyna czerwona surowa 100.00 — 110.00, koni-cz. biała 190.00 — 210.00; mąka pszenna gat. I 43.50 — 46.00; gat. II 32.50 — 34.00; pastewna 17.00 — 18.00; żytnia gat. I 34.50 — 35.50; gat. II 22.00 — 23.50 razowa 25.75 — 26.75; otręby pszenne grube 12.75 — 13.25; średnie 11.75 — 12.25; mialkie 11.75 — 12.25; żytnie 11.00 — 11.50; makuchy lniane 21.00 — 21.50; makuchy rzepak. 14.50 — 15.00; śrut soj. 22.00 — 22.50, słoma prasowana (żytna) 6.00 — 6.50; siano słodkie prasowane 10.00 — 10.50; prasowane 8.00 — 9.00; ziemniaki 4.00 — 4.50.

Rozruchy w Palestynie trwają

Bitwa u stóp góry Tabor

Zyd ukamienowany w Haifie

JEROZOLIMA, 11. 7. W poniedziałek doszło w miejscowości Bawurich u stóp góry Tabor, do bitwy pomiędzy oddziałami angielskimi oraz arabskimi nacjonalistami. W potyczce tej zginęło kilku żołnierzy angielskich oraz kilku Żydów. Blizszych szczegółów chwilowo brak, albowiem w nocy przecięte zostały liczne przewody telefoniczne i połączenie z Nazaretem i Tyberiadą zostało przerwane.

Wydaje się jednak, że potyczka u stóp góry Tabor pozostaje w związku, z napadem na żydowską kolonię Gowaatda, które spowodowało wysłanie angielskich oddziałów wojskowych.

Pomimo, że liczba wypadków i zajęć w całym kraju powiększa się stale i pomimo, że i w Jeruzolimie samej doszło do strzelaniny. Haifa pozostaje punktem centralnym niepokoju w Palestynie. Sklepy arabskie są stale zamknięte, a głównymi ulicami przeciągają patrole marynarzy angielskich oraz policjantów.

Echa krwawej tragedii

POZNAN, 11. 7. W uzupełnieniu wiadomości o tragicznym wypadku w Tworzywnikach pod Obolskim należy stwierdzić, że p. Helena Karłowska nie była i nie jest aresztowana, w związku z zabójstwem Kłopotowskiego.

MLECZARNIA Szpitalna 7 DANGLA najlepsze obłady jarskie

Przywileje Izby Gmin zostały naruszone

LONDYN, 11. 7. Izba Gmin dyskutowała dziś nad raportem komisji przywilejów parlamentarnych, zwołanej w swoim czasie na żądanie posła Sandysa, który wezwany został przez sąd wojskowy w związku z ujawnieniem tajemnic urzędowych. W raporcie swym z dn. 30 czerwca komisja stwierdziła, że w wypadku posła Sandysa przywileje Izby Gmin zostały naruszone i uchwaliła przekazać sprawę, obradującej obecnie komisji międzypartyjnej.

Debatę rozpoczął premier Chamberlain, przemawiając za przyjęciem raportu komisji, która powzięła decyzję jednomyślnie. Z ramienia opozycji pierwszy przemawiał poseł socjalistyczny Morrison, atakując rząd, że dopuścił do stanu, w którym władze wojskowe mogą wpływać na prace parlamentu.

Posel Churchill w mowie swej zaatakował ministra wojny Hore-Belisha, domagając się, aby wziął on na siebie odpowiedzialność za akcję sądu wojskowego, który zawezwał posła Sandysa.

Na posiedzeniu międzypartyjnej komisji dla zbadania zastosowania

Przed południem wydano zarządzenie, na mocy którego ludność opróżnić ma ulice miasta o godz. 9-ej zamiast, jak dotąd, o godz. 7 wieczorem. Zarządzenie to zostało jednakże wkrótce wycofane na skutek ukamienowania pewnego Żyda przez nieznaną sprawców. Fakt ten przyczynił się oczywiście do zaostreżenia i tak już

silnego stanu napięcia.

W Tulcarem 32 klm. na północ od Jaffy, arabski inspektor policyjny został, podczas golenia się w zakładzie fryzjerskim, zastrzelony przez kilku mężczyzn, którym udało się zbiec.

W pobliżu Nablus angielski oficer został lekko ranny na skutek wybuchu miny.

NOWY TARG, 11. 7. Wskutek dwudniowych gwałtownych opadów na Podhalu nastąpił poważny przybór rzek górskich. Dunajec pod Nowym Targiem wystąpił z brzegów, a miejscowość Waksmund pod Nowym Targiem została już w przeważnej części zalana, tak, że musiano ewakuować część ludności.

Komunikacja autobusowa między Nowym Sączem a Szczawnicą została przerwana.

Osada Ludźmierz pod Nowym Targiem zalana została przez wody Czarnej Dunajki. Ludność częściowo ewakuowano. Woda

zniszczyła zbiory i zabrała siano z łąk.

Komunikacja autobusowa na odcinku Poronin — Bukowna przerwana.

Jeżeli woda w dalszym ciągu będzie przybierać, to stan może być wkrótce katastrofalny. Do tej pory deszcz pada i nie zanosi się na to, ażeby szybko ustał. Komitet powodziowy powiatowy wraz ze wszystkimi komitetami lokalnymi od rana pracuje na Podhalu.

ZAKOPANE, 11. 7. Od soboty 9 b. m. wieczorem pada nieustający deszcz, przechodzący często w gwałtowną ulewę. Spowodował on znaczny przybór wód w potokach zakopiańskich. Potok Cicha Woda, płynący pod Gubałówką, wystąpił z brzegów i zalał na przestrzeni około 20 metrów drogę, prowadzącą pod Gubałówkę. Woda zagraża domostwom, położonym w pobliżu rzeki.

Straż pożarna interweniowała w poniedziałek w kilkunastu miejscach, zabezpieczając brzegi ściegami drzewami.

NOWY SĄCZ, 11. 7. Padający od trzech dni deszcz spowodował wylew Dunajki, który w Nowym Sączu wystąpił z brzegów i zato-

Błogosławieństwo Ojca św.

Dla Polskiej Młodzieży Akademickiej

Na ręce prezesa Komitetu Akademickich Ślubowań Jasnogórskich w Warszawie, p. St. Gniazdowskiego, nadesłany został list J. E. Ks. Nuncjusza F. Cortesi'ego, przekazujący błogosławieństwo Ojca św. dla polskiej młodzieży akademickiej. — Poniżej zamieszczamy tekst listu w polskim przekładzie:

Wielce Szanowny Panie Prezesie! Szlachetne uczucia, które droga

Młodzieży Akademickiej Polska chciała wyrazić w gorącym i synowskim adresie, przedłożonym Ojcu Świętemu przy pomyślniej sposobności kanonizacji św. Andrzeja Boboli, a zaopatrzonym w cenną podobiznę Najświętszej Dziewicy, czczonej w sanktuarium narodowym na Jasnej Górze, były wielkim pokrzepieniem dla serca Najwyższego Pasterza. Takie nastroje duchowe istotnie nie mogły być ani zgodniejszymi, ani lepiej

odpowiadającymi życzeniom wspólnego Ojca w tych chwilach, tak trudnych dla Kościoła i wiernych chrześcijan.

Ci Młodzi Akademicy pragnęli skwapliwie zapewnić Jego Świątobliwość, że są głęboko przekonani o celowości Akcji Katolickiej przez swoje uroczyste odprawianie ślubowanie, złożone wobec cudownego wizerunku ich wzniosłej Patronki. Ślubowali postępować zawsze w zgodności z wiarą wyznawaną, potwierdzać prawa Jezusa Chrystusa i pozostawać przywiązani synami Kościoła katolickiego.

W ten sposób umięli oni jasno wykazać, że Akcja Katolicka nie wyczerpuje swych zadań w ukształtowaniu chrześcijańskim swych członków, lecz potrafi uczynić z nich także narzędzia społecznego apostołstwa chrześcijańskiego.

Które to apostołstwo, następnie, otoczone także ową aureolą szacunku i sympatii, jaką przynosi prawdziwa wiedza i gruntowna nauka, mieć będzie bez wątpienia największą skuteczność.

Wobec wizji rzeczy tak pocieszających Ojciec święty pragnie obiecywać sobie z góry obfite owoce.

Dlatego powierza mi On zlecenie zakomunikowania wzmiankowanej młodzieży Swoich wielkich ojcowskich uczuć, popartych specjalnym Błogosławieństwem Apostolskim, pośrednikiem obfitości wspomnień boskich.

Wykonując to zlecenie, mam przyjemność załączyć moje najlepsze życzenia łask i względów niebieskich.

(—) FILIP CORTESI, Arcybiskup Syracuński, Nuncjusz Apostolski.

Wskutek dwudniowej ulewy Rzeki górskie wylały Rożnów w niebezpieczeństwie

pił znaczną przestrzeń pól i łąk. W samym Nowym Sączu zatopione są dzielnice Tłoki i Helena, a częściowo również i dzielnica Wólka. Dunajec płynie obecnie przez Park Strzelecki i stadion sportowy na Jordanówce.

Również w wielu niżej położonych miejscowościach woda zaskórna zalała domy. Wysoki stan wody na Dunajcu uniemożliwia odpływ rzeki Żeglarki, która stała się, grożąc zalaniem dzielnicy Wólka.

Podobnie przybrał Poprad, wykazując w południe pod Muszyną

1.53 mtr. ponad stan alarmowy. W związku z groźną sytuacją rozpoczął już działalność komitet powodziowy. Wydano zarządzenia ochronne na wypadek powodzi, a miejsca zagrożone obstawiono posterunkami.

Z wielu domów ewakuowano już mieszkańców. — Gwałtowny przybór Dunajki zagraża również bardzo poważnie zaporze w Rożnowie, będącej obecnie w budowie. Czynione są tam zabiegi celem zabezpieczenia już wykonanych prac, którym grozi zniszczenie.

Śnieg w Tatrach Gwałtowna burza w Zakopanem

ZAKOPANE, 11. 7. Po gwałtownej burzy, jaka przeszła tu w sobotę po południu i z kilkoma nawrotami trwała do wczesnych godzin rannych w niedzielę, nastąpiło silne zachmurzenie, a później spadł długotrwały ulewny deszcz przy znacznym obniżeniu się temperatury.

W górach od wysokości ok. 1400 metrów spadł obfity śnieg, który począwszy od Hali Gąsienicowej,

pokrył całe Tatry kilkunastocentymetrową powłoką.

2 złote dziennie za 18 godzin pracy

KIELCE, 11. 7. W Zagnańsku wybuchł strajk protestacyjny robotników zatrudnionych na kolejkach leśnych i na punktach ładunkowych. Przyczyną strajku są ciężkie warunki pracy, panujące w przemyśle leśnym. Czas pracy wynosi do 18 godz. na dobę. Zarobki nie dochodzą 2 zł. dziennie. Wypłata zarobków jest przeważnie tylko obliczeniem z pracodawcami. Inspekcja pracy nie jest w stanie przeprowadzić kon-

troli spowodu fatalnych warunków komunikacyjnych. O stosowaniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym nawet się tam nie mówi. Robotnicy rekrutują się tu przeważnie z małorolnych lub bezrolnych chłopów miejscowych.

Należy zaznaczyć, że przedsiębiorcy, eksploatujący lasy, są to akordanci, podakordanci oraz handlarze, którzy wydzierzawiają prawo na eksploatację od właścicieli tych terenów.

Rekordowy podatek spadkowy od schedy ks. Pszczyńskiego

Jak nam donoszą, w najbliższym czasie uiszczona ma być nienotowana dotąd pod względem wysokości opłata spadkowa.

Trwają jeszcze obliczenia biegłych władz skarbowych, dla ustalenia wartości schedy, pozostawionej przez jednego z najbogatszych ludzi w Polsce, zmarłego w r. b., ks. Henryka von Pless. Prawdopodobnie podatek spadkowy, wymierzony rodzinie zmarłego księcia, która przejmie olbrzymie obiekty na Górnym Śląsku, wyniesie około 7.000.000 zł.

Bez porozumienia z mniejszościami wydany będzie statut narodowościowy

BERLIN, 11. 7. Po okresie oczekiwania tutejszych kół politycznych w sprawie czechosłowackiej nastąpił dziś nagły zwrot, spowodowany wiadomościami, na deszczymi z Pragi. Według posiadanych tu informacji, zasłania w Pradze w ostatnich 48 godzinach zmiana w taktyce polityków czeskich, wskazująca — jak oświadczają tu — na „wyraźny sabotaż” statutu narodowościowego. Gabinet czeski zmierza podobno obecnie do ustalenia poszczególnych

punktów tego statutu wyłącznie w porozumieniu z partiami czeskimi. Pragnie on bez porozumienia z przedstawicielami poszczególnych narodowości prowadzić nadal w Czechosłowacji politykę dyktatury czeskiej.

Prasa poniedziałkowa występuje bardzo kategorycznie przeciwko tej taktyce gabinetu. Hodzy, przestrzegając zagrożenie, by nie dała się brać na lep propagandy czeskiej, mówiącej o szerokim zakresie statutu narodowościowego.

Dwa razy szybciej od Lindbergha Rekordowy lot New York-Paryż

Mihoner leci dookoła świata

PARYŻ, 11. 7. W poniedziałek o godz. 16.55 wylądował na lotnisku Le Bourget pod Paryżem amerykański lotnik Haward Hughes, miliarder, producent filmowy i narzeczony Katarzyny Hepburn, który w niedzielę, 20 minut po północy (według czasu zachodniego - europejskiego) wystartował z Floyd Bennet pod Nowym Jorkiem do odbycia rekordowego raidu dookoła świata.

Howard Hughes posługuje się wykonanym na jego zamówienie za 200.000 dol. samolotem typu

„Lockheed Electra”. Towarzyszą mu piloci Thurlow i Connor, mechanik Lund i radiotelegrafista Stoddan. Amerykanie przebyli przestrzeń 5800 klm. dzielącą Paryż od Nowego Jorku, w rekordowym czasie 16 godz. 55 min. z przeciętną szybkością 354 klm.

Choroba króla angielskiego

LONDYN, 11. 7. Król Jerzy VI cierpi na gorączkę gastryczną, z tego też powodu przez kilka dni nie będzie mógł opuścić łóżka.

W kołach miarodajnych podkreślają, że choroba króla nie wpłynie na termin wizyty angielskiej pary królewskiej w Paryżu, która odbędzie się, jak zapowiedziano, w dniu 19 bm.

Jeleń zabił gajowego

STANISŁAWÓW, 11. 7. Ranny przez kłusowników jeleń w lasach Lińskiego, napadł na gajowego Jana Koldę, przebijając go na wylot rogami. Koldę zmarł przed udzieleniem mu pomocy.

Załoba po Konowalcu wymuszona terrorem

LWÓW, 11. 7. W powiecie podhajeckim zanotowano kilka wypadków terroru ze strony szowinistów ukraińskich, którzy stara-

ją się zmusić ludność do przestrzegania żałoby po śmierci Konowalca.

Np. w miejscowości Uhrynów wybito żyby w mieszkaniu pewnego Ukraińca, u którego odbywało się wesele. Innemu Ukraińcowi z Litwinowa, który nie zastosował się do dyktetyw nacjonalistów skoszono 5 morgów żyta.

Podróżuj samolotem

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Telefony 686-62 (sekretariat) 686-99 (ogólny), 330-59 (Dział gospodarczy „Kronika Kuplecka”) Oddział miejski „ABC” Nowy Świat 15, I piętro, tel. 224-80 przyjmuje interesantów codziennie w godzinach 17.30 — 19.00.
ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Tel. 309-33, 309-32 (Kasa, buchalteria). Kantor — Prenumerata: Nowy Świat 15 m. 1, I piętro, tel. 224-90. Zarząd i Dział Ogłoszeń: Nowy Świat 15 m. 1, I piętro, tel. 224-40. Konto PKO 23400. Pocztowe Konto Rozrachunkowe Nr. 2. Skrytka Poczтовая 745. Adres telegraficzny: ABC Warszawa.
PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź, Piotrkowska 103, tel. 111-44. Biuro czynne w godz. 10-13 i 15-18 woznan. 27 Grudnia.
Wrocław, Cyrylski 34, tel. 133. Kalisz, Rzeźnicza 4, tel. 477. Katowice, ul. Starowiejska 3.
PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnieniem do domu) i na prowincji zł. 3.30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziennikiem Sienkiewicza zł. 3.30 miesięcznie. Za granicą zł. 4.00 Wyd. B (z premią stowca), W. M. Gdańsku i na Węgrzech cena prenumeraty jak w kraju.
Za zwrot nadesłanych a nie samowolnych rękopisów redakcja nie odpowiada.

Ceny ogłoszeń:

za miejsce wysokości 1 milimetra przez szerokość jednej spłaty (na wszystkich stronach po 6 spłatach); na 1-ej stronie — 1 zł., w tekście (wzrost artykułów) 60 gr., w reklamach (wzrost ogłoszeń) — 60 gr. na ostatniej stronie — 70 gr. w dodatku niedzielnym 70 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1.50 zł., opisy specjalne — 3 zł., lekarskie 30 gr. Drobne po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyrazy, tusty druk — podwójnie. Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N.), a komunikaty — wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Dział ogłoszeń: Nowy Świat 15 m. 1, I piętro. Biuro czynne od godz. 9 rano do 4 popoł. Tel. 224-40.

Redaktor naczelny: Tadeusz Gluziński

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC” Sp. z ogr. odp. Ofioto w „Drukarni Literackiej”, Warszawa, Al. Jerozolimskie 121

Redaktor odpowiedzialny: Henryk Wysokiński